

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

DRP
17.05.2024
p. A. Biber
Wrocław, dnia 13 maja 2024 r.

Urząd Miejski w Żmigrodzie
Wpłynęło - Punkt Informacyjny
16.05.2024
L.dz. 6154
Il. zał. podpis

ZP-KNPS.431.7.6.2024.AT

Pani
Ewelina Kondracka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Żmigrodzie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 20 i 21 marca 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Agnieszka Toporowska - Karp - starszy specjalista, przewodnicząca zespołu oraz Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną

chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 20 marca 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 20 marca 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 20 marca 2024 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 20 marca 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Żmigrodzie w dniu 18.04.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Ewelina Kondracka zatrudniona na stanowisku Dyrektora GOPS w Żmigrodzie od dnia 8 października 2018 r. na podstawie Zarządzenia nr 0050.186.2018.

W okresie od 16.01.2018 r. do 7.10.2018 r. GOPS kierowała Pani Ewelina Kondracka zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Żmigrodzie na podstawie Zarządzenia nr 0050.14.2018.

W okresie od 1.07.1993 r. do 15.01.2018 r. GOPS kierowała Pani Maria Pelc zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Żmigrodzie na podstawie Zarządzenia nr 2/91.

(dowód: akta kontroli, str.59)

Burmistrz Gminy Żmigród upoważnił:

- Panią Ewelinę Kondracką – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
- ✓ Upoważnienia nr ORG.0052.3.2018 z dnia 15.01.2018 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORG.0052.5.2018 z dnia 31.07.2008 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach zasiłków dla opiekunów.

- ✓ Zarządzenia nr 0050.10.2018 z dnia 16.01.2018 r. do prowadzenia postępowania w indywidualnych sprawach przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w zakresie prowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odbierania od dłużnika alimentacyjnego oświadczenia majątkowego.
- ✓ Zarządzenia nr 0050.13.2018 z dnia 16.01.2018 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- ✓ Zarządzenia nr 0050.19.2018 z dnia 17.01.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji.

- Panią Ewelinę Kondracką – Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 0050.188.2018 z dnia 8.10.2018 r. do realizacji zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do prowadzenia wywiadu środowiskowego i odebrania oświadczenia majątkowego.
- ✓ Zarządzenia nr 0050.190.2018 z dnia 8.10.2018 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Zarządzenia nr 0050.191.2018 z dnia 8.10.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.102.2018 z dnia 8.10.2018 r. do prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.103.2018 z dnia 8.10.2018 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach o jednorazowe świadczenia.
- ✓ Upoważnienie nr ORP.0052.104.2018 z dnia 8.10.2018 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach zasiłków dla opiekunów.

- Panią Marię Pelc - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr ORG.0113/30/04 z dnia 14.04.2004 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.28.2013 z dnia 28.05.2014 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach zasiłków dla opiekunów.

- ✓ Upoważnienia nr ORP.136.2016 z dnia 30.12.2016 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach o jednorazowe świadczenia.
- Panią Marię Zinkowiec – Bilakiewicz – Zastępcę Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.1.2021 z dnia 4.01.2021 r. do:
 - prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji,
 - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
 - realizacji zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do prowadzenia wywiadu środowiskowego i odbierania oświadczenia majątkowego,
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych,
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach zasiłków dla opiekunów,
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach o jednorazowe świadczenie.
- _____ - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.48.2012 z dnia 31.07.2013 r. do:
 - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji w tych sprawach w okresie od dnia 31 lipca 2013 r. do odwołania na czas nieobecności w pracy Pani Marii Pelc – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji w tych sprawach w okresie od dnia 31 lipca 2013 r. do odwołania na czas nieobecności w pracy Pani Marii Pelc – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie,
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.38.2016 z dnia 1.04.2016 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od 1.04.2016 r. do odwołania,
 - wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od 1.04.2016 r. do odwołania

- podczas nieobecności Pani Marii Pelc - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji podczas nieobecności Pani Magdaleny Niżyńskiej – specjalisty ds. świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych w okresie od 1.04.2016 r. do odwołania.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.30.2018 z dnia 13.04.2018 r. do:
- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od 13.04.2018 r. do odwołania,
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych w okresie od dnia 13.04.2018 r. do odwołania
 - prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji podczas nieobecności pracownika upoważnionego do wydawania decyzji ds. świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od dnia 13.04.2018 r. do odwołania,
 - wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od dnia 13.04.2018 r. do odwołania podczas nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - wydawania decyzji w sprawach zasiłków dla opiekunów w okresie od 13.04.2018 r. do odwołania podczas nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - wydawania decyzji w sprawach o jednorazowe świadczenia w okresie od 13.04.2018 r. do odwołania podczas nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.40.3.2023 z dnia 29.12.2023 r. do:
- zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r., poz.1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
 - z – pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.37.2020 z dnia 27.10.2020 r. do:
- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.41.2020 z dnia 9.11.2020 r. do:
- przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.42.2020 z dnia 9.11.2020 r. do:

- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.43.2020 z dnia 9.11.2020 r. do:
 - prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.
- ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.40.4.2023 z dnia 29.12.2023 r. do:
 - zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
- ~~.....~~ – Starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.37.2016 z dnia 1.04.2016 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od dnia 1.04.2016 r. do odwołania,
 - prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji w okresie od dnia 1.04.2016 r. do odwołania,
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych w okresie od dnia 1.04.2016 r. do odwołania.
 - ~~.....~~ – podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie
 - ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.33.2017 z dnia 19.06.2017 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych w okresie od 13.06.2017 r. do odwołania,
 - prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 13.06.2017 r. do odwołania,
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie do 13.06.2017 r. do odwołania.
 - ~~.....~~ – Pomoc Administracyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr ORP.0052.42.2017 z dnia 2.08.2017 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń alimentacyjnych w okresie od 2.08.2017 r. do odwołania,
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych w okresie od 2.08.2017 r. do

odwołania.

(dowód akta kontroli str.61-114, 283-293)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Ewelina Kondracka - Kierownik GOPS - zatrudniona od 16.01.2018 r. do 7.10.2018 r., Dyrektor GOPS od 8.10.2018 r. do nadal,
2. Maria Pelc - Kierownik GOPS - zatrudniona od 1.07.1993 r. do 15.01.2018 r.,
3. Maria Zinkowicz – Bilakiewicz - Zastępca Dyrektora GOPS - zatrudniona od 4.01.2021 r. do nadal,
4. | – Kierownik działu świadczeń pieniężnych - zatrudniona od 28.01.2008 r. do nadal,
5. Starszy Inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - zatrudniona od 4.05.2017 r. do nadal,
6. - Starszy Inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - zatrudniona od 10.10.2005 r. do nadal,
7. | – Inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - zatrudniona od 12.06.2017 r. do nadal,
8. - Pomoc administracyjna - zatrudniona od 1.08.2017 r. do 30.04.2020 r.

(dowód: akta kontroli, str.115)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
9. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
10. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwanej dalej k.p.a.
11. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17).
12. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672 ze zm.)

13. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Ewelina Kondracka – Dyrektor GOPS w Żmigrodzie.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie został powołany na mocy Uchwały NR XII/127/95 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 5 października 1995 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny

- wprowadzony Zarządzeniem nr 2/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 5 stycznia 2012 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 5/2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 8 sierpnia 2013 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 4.2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 1 kwietnia 2016 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 8.2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 17 maja 2017 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 2.2019 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 2.01.2019 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 4.2019 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 3.09.2019 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 11.2020 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 31.12.2020 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 2.2022 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 3.01.2022 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 7.2023 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie z dnia 28 czerwca 2023 r.

- Statut przyjęty:

- Uchwałą Nr 0007.XXIII.162.2012 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 27 września 2012 r.,
- Uchwałą Nr 0007.V.41.2015 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 25 lutego 2015 r.,
- Uchwałą Nr 0007.XLI.349.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 12 września 2018 r.,
- Uchwałą Nr 0007.XXII.300.2020 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 22 grudnia 2020 r.

(dowód: akta kontroli, str.57-58)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie informuje, iż osoby ubiegające się o świadczenia w tut. Ośrodku, są informowane o terminach składania wniosków w następujący sposób: - w decyzji przyznającej świadczenia, - w mediach społecznościowych (Facebook), na stronie internetowej tut. Ośrodka, na tablicy ogłoszeń umieszczonej wewnątrz oraz na zewnątrz budynku Ośrodka”.

(dowód: akta kontroli, str.117)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przekazuje są w następujących formach:

- przelew na numer rachunku bankowego wskazanego przez wnioskodawcę,
- przekaz pocztowy,
- wypłaty w kasie tut. Ośrodka,
- rzeczowej (przelew środków na numer rachunku bankowego sklepu spożywczego).

(dowód: akta kontroli, str.119)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek, wtorek, czwartek 7:30 - 15:30,

Środa 7:30 - 16:30,

Piątek 7:30 - 14.30.

(dowód: akta kontroli, str.121)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora GOPS w Żmigrodzie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi dotyczące obsługi klienta w związku z realizacją zadań

wynikających z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, „Za życiem”, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(dowód: akta kontroli, str.123)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 20/2024.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie do dnia 20.03.2024 r. wpłynęło 408 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 9 wniosków. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 17 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 630 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 186 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 53 rodziny,
- na 2 dzieci – 69 rodzin,
- na 3 dzieci – 47 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 17 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie wypłacono 1 916 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 442,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 375,

- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 94,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 5.

Ośrodek wypłacił 1 174 dodatki, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 5,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 36,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 97,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 50,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 22,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 204,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 14,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 5,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 330,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 411.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 239 zasiłków pielęgnacyjnych, 781 świadczeń pielęgnacyjnych, 17 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, 25 specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 94 świadczenia rodzicielskie.

GOPS w Żmigrodzie w okresie od 1.11.2023 r. do 20.03.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 831 429, 96 zł.

W okresie od dnia od 1.11.2023 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 362 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych.

W tym okresie wydano 38 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 12 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło 1 decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia, a 4 zaskarżone decyzje utrzymało w mocy.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych

zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. **M.G.** - GOPS.R.8127.52.2023 z dnia 10.10.2023 r.
2. **M.Sz.** - GOPS.R.8127.228.2023 z dnia 2.01.2024 r.
3. **K.K.** - GOPS.SZO.8127.8.2023 z dnia 7.02.2024 r.
4. **M.J.** - GOPS.R.8127.189.2023 z dnia 19.12.2023 r.
5. **M.N.** - GOPS.R.8127.79.2023 z dnia 14.11.2023 r.
6. **H.R.** - GOPS.R.8127.82.2023 z dnia 15.11.2023 r.
7. **S.K.** - GOPS.R.8127,51.2023 z dnia 26.10.2023 r. ze zm.
8. **P.D.** - GOPS.R.8127.284.2023 z dnia 19.02.2024 r.,
GOPS.ZU.8127.53.2024 z dnia 19.02.2024 r.
9. **A.B.** - GOPS.ZU.8127.43.2023 z dnia 11.12.2023 r.
10. **P.P.** - GOPS.SZO.8127.6.2023 z dnia 15.12.2023 r.
11. **A.W.** - GOPS.R.8127.87.2023 z dnia 16.11.2023 r. ze zm.
12. **A.K.** - GOPS.R.8127.50.2023 z dnia 25.10.2023 r.
13. **A.J.** - GOPS.ZU.8127.51.2024 z dnia 25.01.2024 r.
14. **Cz.K.** - GOPS.R.8127.06.2023 z dnia 22.11.2023 r.
15. **E.B.** - GOPS.R.8127.208.2023 z dnia 21.12.2023 r.
16. **B.O.** - GOPS.P.8127.521.2023 z dnia 16.12.2023 r.
17. **E.S.** - GOPS.ŚRodz.8127.250.2022 z dnia 13.11.2023 r.
18. **T.K.** - GOPS.P.8127.42.2024 z dnia 26.02.2024 r.
19. **K.H.** - GOPS.P.8127.49.2024 z dnia 12.03.2024 r.
20. **M.P.** - GOPS.ŚP.8127.13.2024 z dnia 13.03.2024 r.
21. **M.T.-W.** - GOPS.ŚP.8127.201.2023 z dnia 16.12.2023 r.,
GOPS.P.8127.520.2023 z dnia 16.12.2023 r.
22. **M.U.** - GOPS.R.8127.49.2023 z dnia 25.10.2023 r.
23. **J.Sz.** - GOPS.Środz.8127.2.2024 z dnia 1.02.2024 r.
24. **M.T.** - GOPS.P.8127.527.2023 z dnia 18.12.2023 r.
25. **P.W.** - GOPS.P.8127.530.2023 z dnia 19.12.2023 r.
26. **M.K.** - GOPS.P.8127.525.2023 z dnia 18.12.2023 r.
27. **M.D.** - GOPS.R..8127.113.2023 z dnia 22.11.2023 r.,
GOPS.R.8127.113.1.2023 z dnia 21.02.2024 r.
28. **M.B.** - GOPS.8127.169.2023 z dnia 13.12.2023 r.

29. **S.F.** - GOPS.R.8127.273.2023 z dnia 7.02.2024 r.

30. **N.K.** - GOPS.R.8127.257.2023 z dnia 23.01.2024 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 30 zasiłków rodzinnych oraz 47 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 2,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 7,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 7,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 23,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła poza miejscowo - 2
- 6 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Żmigrodzie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w okresie objętym kontrolą tj. od 1.11.2023 r. do 20.03.2024 r. zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str.139)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 24 (M.T.), nr 25 (P.W.) oraz nr 26 (M.K.) ustalając uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę niepełnosprawną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przysługuje m.in. niepełnosprawnemu dziecku. Natomiast na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych następuje odpowiednio na wniosek m.in. pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej (...). W związku z powyższym stroną postępowania jest osoba niepełnosprawna, a nie jej przedstawiciel i to ona jest adresatem decyzji reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach w orzeczeniu prawidłowo wskazano stronę postępowania jako osobę uprawnioną do zasiłku pielęgnacyjnego. Natomiast odbiorcą decyzji byli przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych. Od 21.03.2024 r. Organ jako odbiorcę decyzji będzie wskazywał również osobę reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego”.

(dowód akta kontroli str.141)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ w decyzjach dotyczących przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (np. sprawa nr 28, nr 29, nr 30), nie sporządza uzasadnienia prawnego i faktycznego przedmiotowych decyzji, bez wskazania istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z art. 107§1 pkt 6 k.p.a. w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a. W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21).

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane

uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwi jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd” (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzje wyżej wskazanych osób są decyzjami przyznającymi świadczenia, gdzie w uzasadnieniu ujęto, że strona spełnia warunki do uzyskania świadczeń rodzinnych oraz wskazano na jaki okres zostały przyznane świadczenia. W decyzjach negatywnych dla Strony, Organ sporządza wyczerpujące uzasadnienie. Od 21.03.2024 r. Organ we wszystkich wydawanych decyzjach będzie sporządzał uzasadnienia faktyczne i prawne”.

(dowód akta kontroli str.143)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

3. W sprawie nr 24 (M.T.) wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożony w dniu 15.11.2023 r. został załatwiony poprzez wydanie decyzji dopiero w dniu 18.12.2023 r. W sprawie nr 25 (P.W.) wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożony w dniu 13.11.2023 r. został załatwiony poprzez wydanie decyzji dopiero w dniu 19.12.2023 r. W sprawie nr 26 (M.K.) wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożony w dniu 17.11.2023 r. został załatwiony poprzez wydanie decyzji dopiero w dniu 18.12.2023 r. W sprawie nr 27 (M.D.) dot. decyzji nr GOPS.R.8127.113.1.2023 z dnia 21.02.204 r. – wniosek o ustalenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego został złożony w dniu 29.12.2023 r., a decyzja została wydawana dopiero 21.02.2024. W każdym aktach sprawy brak było informacji, w której organ zawiadomiłby Stronę o niezakończonym w terminie, podałby przyczyny zwłoki, wskazał nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczyłby o prawie wniesienia ponaglenia.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (art. 35 § 3 k.p.a.). O każdym przypadku niezakończonym w terminie zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. organ administracji

publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 24 (M.T.), nr 25 (P.W.), nr 26 (M.K.) wyjaśnił:

„Pracownik omyłkowo wydał decyzję z naruszeniem terminów art. 35 k.p.a. W badanym okresie rozpatrywano zwiększoną liczbę wniosków o przyznanie świadczeń z uwagi na rozpoczęcie nowego okresu zasiłkowego. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str.145-162)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 27 (M.D.) wyjaśnił:

„Pracownik omyłkowo wydał decyzję z naruszeniem terminów z art. 35 k.p.a.”.

(dowód akta kontroli str.163-168)

4. W sprawie nr 27 (M.D.) Organ rozpoczął realizację decyzji nr GOPS.R.8127.113.11.2023 z dnia 21.02.2024 r. dopiero w marcu 2024 r. Na wniosek strony złożony w dniu 29.12.2023 r. Organ przyznał prawo do dodatku do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego decyzją z dnia 21.02.2024 r. na okres od 1.12.2023 r. do 31.10.2024 r. Strona decyzję odebrała 23.02.2024 r. Wypłata świadczeń należnych za grudzień 2023 r. – luty 2024 r. została zrealizowana dopiero 21.03.2024 r.

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W miesiącu lutym 2024 r. przelewy świadczeń zaplanowano oraz wykonano w dniu 16.02.2024 r. W ww. decyzji Strona została poinformowana, iż wypłata świadczeń oraz wyrównanie świadczeń za okres od 1.12.2023 r. do 29.02.2024 r. nastąpi w miesiącu marcu 2024 r. Wobec powyższego nie umieszczono na liście wypłat przelewów Pana D. wykonywanych dla innych świadczeniobiorców również pod koniec miesiąca lutego 2024 r. Wypłata dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla Pana D. nastąpiła w dniu 21.03.2024 r. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika oraz zła interpretacja przepisów prawa”.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, przyczyną, której był błąd pracownika oraz zła interpretacja przepisów prawa, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanej decyzji administracyjnej.

5. W sprawie nr 20 (M.P.) i nr 21 (M.T-W.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnych przyznających świadczenia rodzinne, w których częściowo odmówiono Stronie prawa do świadczenia nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie z treścią art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a. Organ nie zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ponadto w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się. O powyższym stanowi art. 79 a k.p.a. Zgodnie z jego treścią w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik pamięta wyżej opisane sytuacje. Obydwie Strony postępowań zostały poinformowane słownie przy składaniu wniosków jak będą wyglądać omawiane decyzje. Omyłkowo nie sporządzono do akt sprawy notatek lub oświadczeń złożonych przez stronę”.

(dowód akta sprawy str.171-182)

Należy zauważyć, że na podstawie art. 14 k.p.a. w postępowaniu administracyjnym obowiązuje zasada pisemności. Dotyczy ona całości postępowania, a nie tylko jego fazy decyzyjnej. Sprawy mogą być załatwiane ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) lub za pomocą innych środków łączności, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawny nie stoi temu na przeszkodzie. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

6. Załączone do akt sprawy oświadczenia i inne dokumenty składane przez Wnioskodawcę nie były oznaczane datą wpływu do Ośrodka, w szczególności te, które wpływały do Organu po wezwaniu Strony. Widniała na nich pieczęć „Za zgodność” z wpisaną ręcznie datą i złożoną przez pracownika parafką.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane dokumenty należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zgromadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dokumentów. Ma to szczególne znaczenie w świetle art. 24 ust. 1 ustawy, który stanowi, że prawo do świadczeń rodzinnych ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. Przy czym w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego należy poza wyżej przywołanym przepisem prawa pamiętać o regulacjach zawartych w art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„ Pracownik przyjmując oświadczenie złożone przez stronę osobiście w tut. Ośrodku, podpisuje oświadczenie oraz wpisuje datę odebrania takiego oświadczenia. Od 21.03.2024r. każdy dokument wpływający do tut. Ośrodka będzie rejestrowany z datą wpływu oraz opieczętowany. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str.183)

7. W sprawach nr 1 (M.G.) oraz nr 2 (M.Sz.) Organ wydał decyzje ustalające prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami nie zbadawszy dogłębnie sprawy. Zarówno w sprawie nr 1 (M.G.) oraz nr 2 (M.Sz.) w aktach spraw znajdują się informacje, iż członkowie tych rodzin prowadzą działalność gospodarczą rozliczaną w formie ryczałtu ewidencjonowanego. Jednocześnie w aktach spraw znajdują się informacje o dochodach rozlicznych na zasadach ogólnych (pit-37) w 2022 r. Organ nie ustalił z jakiego tytułu pochodzą te dochody, czy podlegają utracie lub może uzyskaniu i tym samym nie ustalił prawidłowo dochodów rodziny

Prowadzone w taki sposób postępowanie administracyjne narusza jedną z podstawowych zasad postępowania administracyjnego określoną w art. 7 k.p.a. Zgodnie z jego brzmieniem w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 1 (M.G.) wyjaśnił:

„Pracownik omyłkowo nie wyjaśnił w trakcie rozpatrywania sprawy z jakiego tytułu pochodzi dochód Pana D.G. wykazany w Pit-37 za 2022 r. Po ponownym przeliczeniu dochodów i wyjaśnieniu sprawy stwierdzono, iż dochód rodziny nie uległ zmianie. Pani G. w dniu 20.03.2024 r. poinformowała, iż wykazany na Pit -37 ww. dochód pochodził z tytułu zwolnienia lekarskiego wypłacanego przez ZUS w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej przez Pana D.G. przez cały 2022 r. ”

(dowód: akta kontroli str.185-192)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 2 (M.Sz.) wyjaśnił:

„Pracownik omyłkowo nie wyjaśnił w trakcie rozpatrywania sprawy z jakiego tytułu pochodzi dochód Pana P.S. wykazany w Pit-37 za 2022 r. ”.

(dowód: akta kontroli str.193-210)

8. W sprawie nr 9 (A.B.) dotyczącej ustalenia prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka Organ przyznał świadczenie bez kompletu dokumentów i nie wezwał Strony o uzupełnienie wniosku o dokument lub oświadczenie określający datę uzyskania dochodu oraz liczbę miesięcy, których dochód był uzyskiwany, w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Organ nie wywiązał się z obowiązku, o którym mowa w art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przywołany przepis prawa wskazuje, że w przypadku złożenia

nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik wydając decyzję przyznającą prawo do jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia dziecka dla Pani B. posiłkował się wydrukiem ZUS z bazy empatia za 2022 r., z którego wynika, iż Pan D.B. podjął zatrudnienie jako pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu od 19.04.2022 r. w firmie T&M Transport Magdalena Lewandowska. Co za tym idzie, dochód uzyskany z ww. zatrudnienia podzielono przez okres 9 miesięcy. Z ww. bazy wynika również, iż Pan D.B do 1.04.2022 r. pracował jako pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu w firmie Wojmar Wojciech Banaszak. Dochód za 2022 r. z zatrudnienia w ww. firmie utracono. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika oraz błędna interpretacja przepisów prawa”.

(dowód akta kontroli str. 211-226)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wpłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie realizował świadczenia rodzinne dla 6 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.11.2023 r. do 20.03.2024 r. Ośrodek wydał 7 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 1 odmowną. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego i decyzji dotyczącej jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka o następujących numerach:

1.N.O. - GOPS.R.8127.167.2023 z dnia 13.12.2023 r.,

GOPS.P.8127.518.2023 z dnia 13.12.2023 r.

2.M.T. - GOPS.R.8127.164.2023 z dnia 13.12.2023 r.

3.T.P. - GOPS.ŚRodz.8127.1.2024 z dnia 22.01.2024 r.,

GOPS.R.8127.252.2023 z dnia 22.01.2023 r.,

GOPS.ZU.8127.45.2023 z dnia 13.12.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenie rodzinne oraz dane członków ich rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Żmigrodzie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,

- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
 - Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (N.O.) ustalając uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę niepełnosprawną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przysługuje m.in. niepełnosprawnemu dziecku.

Natomiast na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych następuje odpowiednio na wniosek m.in. pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej (...). W związku z powyższym stroną postępowania jest osoba niepełnosprawna, a nie jej przedstawiciel i to ona jest adresatem decyzji reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„ W orzeczeniu decyzji prawidłowo wskazano stronę postępowania jako osobę uprawnioną do zasiłku pielęgnacyjnego (niepełnosprawne dziecko). Natomiast adresatem decyzji była Pani O. jako przedstawiciel ustawowy małoletniej osoby uprawnionej. Od 21.03.2024r. w sprawach dot. zasiłku pielęgnacyjnego, Organ jako adresata decyzji wskazuje również osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika oraz błędna interpretacja przepisów prawa oraz treści przekazanych przez szkoleniowca”.

(dowód akta kontroli str.309)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23 a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie , w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 9 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy:

1. A.W.-D.

W skontrolowanej sprawach Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio

złożonych i rozstrzygniętych przez Ośrodek wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie Eksmoon, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 2 519 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 1 349 950, 82 zł.

W okresie tym wydał 106 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następujących numerach:

1.E.R. – GOPS.ZDO.8127.33.2013 z dnia 26.06.2014 r.,

GOPS.ZDO.8127.33.1.2016 z dnia 2.11.2018 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek złożony został nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje

administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (E.R.) wnioszek strony o ustalenie prawa do zasiłku dla opiekuna złożony w dniu 20.05.2014 r. został załatwiony poprzez wydanie decyzji o przyznaniu zasiłku dla opiekuna dopiero w dniu 26.06.2014 r. W aktach sprawy brak było informacji, w której organ zawiadomiłby Stronę o niezakończonym w terminie, podałyby przyczyny zwłoki, wskazał nowy termin załatwienia sprawy.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (art. 35 § 3 k.p.a.). O każdym przypadku niezakończonym w terminie zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik omyłkowo wydał decyzję z naruszeniem terminów z art. 35 k.p.a. Ponadto jest to decyzja podpisana przez poprzedniego Kierownika GOPS Żmigród. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód: akta kontroli, str.227-235)

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 71 osobom z 46 rodzin. W tym okresie wypłacono 393 świadczenia na łączną kwotę 1 630 000,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 343 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 47 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 3 świadczenia.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie wydał 62 decyzje administracyjne w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą 7 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.P.M. – GOPS.FA.8127.32.2023 z dnia 26.09.2023 r.

2.I.B. – GOPS.FA.8127.61.2023 z dnia 6.12.2023 r.

3.M.M.-K. – GOPS.FA.8127.50.2023 z dnia 26.10.2023 r.

4.E.N. – GOPS.FA.8127.36.2023 z dnia 3.10.2023 r.

5.A.Z. – GOPS.FA.8127.30.2023 z dnia 25.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty,

odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego adresatem decyzji był przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej zamiast osoba uprawniona do alimentów reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach w orzeczeniu prawidłowo wskazywano stronę postępowania jako osobę uprawnioną do świadczeń z funduszu. Natomiast adresatem decyzji byli przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych. Od 20.03.2024 r. Organ jako adresata decyzji będzie wskazywał również osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego”.

(dowód: akta kontroli, str.237-244)

6. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 59 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 29 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 20 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 16 wywiadów oraz odebrano 16 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 1 dłużnika. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 1 dłużnika alimentacyjnego. W żadnej sprawie Organ nie otrzymał od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek wystąpił z 1 wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie skierowano do starosty żadnego wniosku o zwrot zatrzymanego prawo jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 2 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął 4 postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie świadczeniowym 2023/2024 GOPS wydał 2 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 2 decyzje o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do biura informacji gospodarczej przekazano 24 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. ERIF – Biuro Informacji Gospodarczej S.A
2. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.
3. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,

4. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A

(dowód: akta kontroli, str.245)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Jako organ właściwy wierzyciela nie wytaczaliśmy (...) powództwa na rzecz obywateli, pomimo, iż Kodeks rodzinny i opiekuńczy dopuszcza możliwość nałożenia obowiązku alimentacyjnego na zobowiązanego w dalszej kolejności. W naszym uznaniu spłacanie należności jest zobowiązaniem dłużnika. Osoby zobowiązane w dalszej kolejności, często same utrzymują dłużnika alimentacyjnego, a zatem wytaczanie powództwa w stosunku do tych osób stanowiłoby dla nich dodatkowe obciążenie”.

(dowód, akta kontroli, str.247)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (M.A.A.R.H.), nr 2 (M.M), nr 3 (G.G.-J.), nr 4 (Z.G.), nr 5 (B.P).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia

2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Jedynym dłużnikiem, który nie może być wykazany w Biurach Informacji Gospodarczej, jest obcokrajowiec. Został on dłużnikiem alimentacyjnym od stycznia 2023 r. Tutejszy Ośrodek rozpoczął procedurę utworzenia konta podmiotu dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w Krajowym Rejestrze Zadłużonych w miesiącu lutym 2024 r. W wyniku długiego procesu weryfikacji wniosku o utworzenie konta podmiotu, do dnia dzisiejszego nie ma możliwości zgłoszenia ww. dłużnika do KRZ. Do tej pory Ośrodek bazował na Biurach Informacji Gospodarczej”.

(dowód akta kontroli str.249-251)

2. W skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych nr 2 (M.M.), nr 3 (G.G-J) Organ w kierowanych informacjach do organu właściwego dłużnika wskazywał należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, czyli należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej – do ich całkowitego zaspokojenia. Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Zatem pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały nieudomówień. Za powyższym przemawia również określona w art. 8 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„ Organ wykazuje zaległości zgodnie z zaświadczeniem od Komornika Sądowego dołączonym do akt sprawy przez wierzyciela. Podstawowym pytaniem dłużników kontaktujących się z Ośrodkiem jest stan całkowitego zadłużenia. Mimo, iż nie wykazujemy tylko zadłużeń wykazanych w art.27 ust. 7 ww. ustawy dłużnik jest stroną postępowania i ma prawo znać stan swojego zadłużenia. Dłużnik znając stan swojego całkowitego zadłużenia jest bardziej zmotywowany do spłaty. W przypadku dłużników, którzy spłacają zadłużenie na bieżąco, często jest wykazywany stan zadłużenia wobec skarbu państwa w wysokości 0 zł. Dłużnik widząc, iż posiada zadłużenie wobec wierzyciela, wie, że ma on możliwość pobierać w dalszym ciągu świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika’’.

(dowód akta kontroli str.253)

W odniesieniu do przedstawionych wyjaśnień należy zauważyć, iż całość postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy. W jego gestii jest informowanie dłużnika o całkowitym stanie zadłużenia.

3. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych (oprócz sprawy nr 5 B.P.) Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wykazuje zaległości zgodnie z zaświadczeniem od Komornika Sądowego dołączonym do akt sprawy przez wierzyciela. Podstawowym pytaniem dłużników kontaktujących się z Ośrodkiem jest stan całkowitego zadłużenia. Mimo, iż nie wykazujemy tylko zadłużeń wykazanych w art.27 ust. 7 ww. ustawy dłużnik jest stroną postępowania i ma prawo znać stan swojego zadłużenia. Dłużnik znając stan swojego całkowitego zadłużenia jest bardziej zmotywowany do spłaty. W przypadku dłużników, którzy spłacają zadłużenie na bieżąco, często jest wykazywany stan zadłużenia wobec skarbu państwa w wysokości 0 zł. Dłużnik widząc, iż posiada zadłużenie wobec wierzyciela, wie, że ma on możliwość pobierać w dalszym ciągu świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str.255)

4. W sprawie nr 2 (M.M.) Organ w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k. nie zawiadomił organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

W sprawie nr 4 (Z.G.) zawiadomienie Organ sporządził z naruszeniem art. 35 k.p.a. Decyzja przyznająca świadczenia została wydana 25.09.2023 r., a zawiadomienia organów Policji dokonano dopiero 8.01.2024 r.

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Natomiast w myśl art. 209 § 1 k.k. kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sprawach nieregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a. Organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił w sprawie nr 2 (M.M.):

„Pan M.M. jest dłużnikiem alimentacyjnym od lipca 2023 r. Do miesiąca listopada 2023 r. jego zaległość nie stanowiła 3 świadczeń okresowych. W tym czasie Organ tworzył zawiadomienia dla innych dłużników alimentacyjnych z większym zadłużeniem alimentacyjnym. Zostały przygotowane akta do dołączenia do zawiadomienia wobec Pana M. w miesiącu grudniu 2023 r. W miesiącu marcu 2024 r. zostanie niezwłocznie przesłane zawiadomienie z art. 209 k.k. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str.257-261)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 4 (Z.G.) wyjaśnił:

„Organ w terminie od listopada 2023 r. tworzył zawiadomienia wobec wszystkich dłużników alimentacyjnych, których wierzyciele mieli przyznane prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W miesiącu wrześniu 2023 r. otrzymano pismo od Naczelnika Wydziału Kryminalnego KPP w Trzebnicy z prośbą o nieprzysyłanie kolejnych zawiadomień w sprawach o niealimentację nie wcześniej niż od listopada 2023 r. Z uwagi na zwiększoną ilość obowiązków w ww. terminie tut. Organ nie wywiązał się z terminów określonych w art. 35 k.p.a. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika oraz zwiększona ilość obowiązków”.

(dowód akta kontroli str.263-265)

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 20.03.2024 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie wpłynęło 21 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 21 osobom. Ośrodek wydał 21 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia, w tym 0 odmownych. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.K.K. - GOPS.ZZ.8127.1.2021 z dnia 22.06.2021 r.

2. N.S. - GOPS.ZZ.81.27.2.2021 z dnia 17.08.2021 r.

3.M.K. - GOPS.22.8127.1.2023 z dnia 30.06.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia

wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożony były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: kardiologii dziecięcej i chirurgii dziecięcej,
- zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzja zawierała datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzję administracyjną wydano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach organ w pouczeniu decyzji administracyjnych nie informował strony o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z treścią art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu

zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W pouczeniach decyzji nie zawarto art. 127a kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje przyznające prawo stronie do świadczeń, są na korzyść strony, która z założenia nie będzie składała odwołań od decyzji przyznającej jej prawo. W decyzjach negatywnych, w których świadczenia nie są przyznane w pełnej wysokości, w momencie odbioru decyzji strona ma możliwość podpisania się pod pieczęcią zrzeczenia prawa do odwołania. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str.267)

2. W sprawie nr 2 (N.S.) wypłata świadczenia przyznanego decyzją znak: GOPS.ZZ.8127.2.2021 z dnia 17.08.2021 r. została zrealizowana przed doręczeniem Stronie ww. decyzji. Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W dniu 25.08.2021 r. poinformowano Panią S. telefonicznie, iż wypłata świadczenia „Za życiem” nastąpi 31.08.2021 r. Strona nie odebrała decyzji, pismo zostało dwukrotnie awizowane. Natomiast Pani N.S. dzwoniła do tut. Ośrodka wielokrotnie dowiadując się o termin wypłaty w/w świadczenia. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta kontroli str. 269-282)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne oznaczenie Strony przy ustalaniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę niepełnosprawną,
2. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
3. nieterminowe wydawanie decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych,
4. nieterminowa realizacja wypłaty dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
5. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dotyczącej świadczeń rodzinnych,

6. brak zarejestrowania daty wpływu na dokumentach składanych przez wnioskodawców,
7. brak dogłębnego zbadania sprawy przy rozpatrywaniu wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
8. brak wezwania Strony o poprawienie/uzupełnienie wniosku,
9. błędne oznaczenie Strony przy ustalaniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego dla osób ze statusem UKR,
10. nieterminowe wydanie decyzji dot. zasiłku dla opiekuna,
11. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
12. niezgłaszanie dłużników alimentacyjnych do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
13. nierzetelne sporządzanie informacji do organu właściwego dłużnika,
14. nierzetelne sporządzanie informacji do dłużnika alimentacyjnego,
15. nieterminowe sporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.
16. błędne pouczenie o środkach odwoławczych w decyzjach dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem”,
17. realizacja wypłaty jednorazowego świadczenia „Za życiem” przed doręczeniem decyzji Stronie.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Adresatem decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby niepełnosprawne winna być niepełnoletnia osoba niepełnosprawna reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.
Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Sprawy rozstrzygać bez zbędnej zwłoki.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco

4. Wypłatę świadczeń rodzinnych realizować terminowo.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1, art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Przed wydaniem decyzji o odmowie prawa do świadczeń rodzinnych zawiadamiać strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz wskazywać przesłanki negatywne.

Podstawa prawna: art. 79 a, w związku z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Rejestrować daty wpływu na dokumentach składanych przez wnioskodawców.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) w zw. z art. 24 ust. 1 , art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawidłowo przeprowadzać postępowanie administracyjne w sprawie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, wnikliwie i dogłębnie analizować sprawę.

W przypadku zaistnienia wątpliwości co do posiadania przez Stronę uprawnień do świadczeń oraz w sytuacji rozbieżności między pozyskanymi danymi, a sytuacją wynikającą z przedłożonej przez Stronę dokumentacji dokładnie wyjaśniać stan faktyczny. W tym celu wzywać stronę o złożenie wyjaśnień i dostarczenie dokumentów, pozwalających na poprawne ustalenie dochodu osoby i rodziny.

Podstawa prawna: art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323) w zw. z art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami przyznawać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów przyjmować wniosek i wyznaczać termin nie krótszy jak 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.
Podstawa prawna: art. 24 w zw. z art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin realizacji: na bieżąco.
9. Adresatem decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby niepełnosprawne ze statusem UKR winna być niepełnoletnia osoba niepełnosprawna reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.
Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin wykonania: na bieżąco.
10. Sprawy dotyczące zasiłku dla opiekuna rozstrzygać bez zbędnej zwłoki.
Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
11. Adresatem decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie osoby winna być niepełnoletnia osoba reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.
Podstawa prawna: art. 9 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)
Termin wykonania: na bieżąco.
12. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Podstawa prawna: art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), art. 8 a oraz art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)
Termin wykonania: na bieżąco.

13. Rzetelnie sporządzać informacje kierowane do organu właściwego dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku ich zwrotu i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).
Termin wykonania: na bieżąco.
14. Rzetelnie sporządzać informacje kierowane do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku zwrotu wraz z odsetkami i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa i nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).
Termin wykonania: na bieżąco.
15. W przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 25 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) oraz art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
16. W pouczeniach decyzji dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem” zawierać informację o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.
Podstawa prawna: art.107 § 1 pkt 7 w zw. z art. 127 a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Realizować wypłatę jednorazowego świadczenia „Za życiem” po doręczeniu decyzji Stronie.
Podstawa prawna: art. 110 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Gminy Żmigród, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Gminy Żmigród
2. a/a